

دانشگاه شهرکرد

معاونت پژوهش و فناوری

شیوه‌نامه

جذب و به‌کارگیری پژوهشگران پسادکتری
در دانشگاه شهرکرد

فروردین‌ماه ۱۴۰۴

مقدمه

دوره پسادکتری مرحله‌ای تکمیلی و پیشرفته در مسیر رشد علمی پژوهشگران به‌شمار می‌رود که پس از اتمام دوره دکتری آغاز شده و فرصتی را برای مشارکت در پروژه‌های پژوهشی سطح بالا به‌صورت مستقل یا تحت نظارت اعضای هیأت علمی برجسته فراهم می‌آورد. این دوره نقش مؤثری در ارتقاء مهارت‌های پژوهشی، توسعه مرزهای دانش و تقویت شبکه‌های علمی ایفا می‌نماید.

در راستای اجرای آیین‌نامه جذب و به‌کارگیری پژوهشگران پسادکتری، مصوب جلسه شماره ۲۱۲ شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری به تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۷ و با هدف بهره‌مندی نظام‌مند از ظرفیت علمی دانش‌آموختگان دوره دکتری، شیوه‌نامه جذب و به‌کارگیری پژوهشگران پسادکتری دانشگاه شهرکرد به شرح زیر تدوین گردیده است.

ماده ۱: تعاریف

وزارتین: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
سامانه سانع: سامانه ملی تقاضا و عرضه پژوهش و فناوری که یکی از سامانه‌های مرتبط با پنجره واحد نظام ایده‌ها و نیازها (نان) است.

صندوق عتف: صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

سازمان حامی: دستگاه دولتی یا غیردولتی که پژوهشگر درصدد حل مشکلات آن سازمان و یا در حال انجام طرح پژوهشی مورد نظر سازمان می‌باشد و حمایت لازم برای انجام طرح را عهده دار است.

دوره پسادکتری: دوره‌ای موقت با زمان معین برای دانش‌آموختگان دکترا است که به منظور انجام پروژه‌های تحقیقاتی/ فناوری / کاربردی و ارتقای مهارت تخصصی بدون صدور مدرک تحصیلی اجرا می‌شود. مدت آن دوره یکسال است و با تایید کارگروه تا ۳ سال قابل تمدید است.

پژوهشگر: فردی دارای مدرک دکترای تخصصی از دانشگاه‌های معتبر تابع وزارتین و یا دانشگاه‌های معتبر خارجی مورد تایید وزارت عتف است و واجد شرایط کیفی لازم برای ورود به دوره‌های پسادکتری مطابق با این شیوه‌نامه است.

استاد میزبان: عضو هیأت علمی دانشگاه شهرکرد است که در راستای برنامه جامع دانشگاه یا به‌عنوان مجری اصلی طرح پژوهشی، مسئولیت هدایت، راهنمایی و نظارت بر فعالیت‌های پژوهشگر را بر عهده دارد.

کارگروه: شورایی متشکل از معاون پژوهش و فناوری دانشگاه (رئیس کارگروه)، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، مدیر امور پژوهشی (دبیر کارگروه)، مدیر ارتباط با صنعت و جامعه، رئیس یا معاون پژوهشی دانشکده (یا پژوهشکده) مربوطه و مدیر گروه آموزشی است.

داور: برای نظارت بر پیشرفت طرح و نهایتاً خاتمه طرح داور تعیین می‌شود.

ماده ۲: انواع دوره‌های پسادکتری

۱- پسادکتری نوع الف

این نوع از دوره با حمایت بنیاد ملی علم ایران (صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور)، بنیاد ملی نخبگان یا سایر سازمان‌های دارای مأموریت مشابه، به‌صورت مشترک با دانشگاه برنامه‌ریزی و اجرا شده و تابع ضوابط و آیین‌نامه‌های مربوطه است.

در این چارچوب، پژوهشگر پسادکتری می‌تواند در قالب تحقیقات بنیادی به‌عنوان همکار طرح یا پروژه تحقیقاتی استاد میزبان در دانشگاه (با مرتبه علمی استادی یا دانشیاری) فعالیت نماید. طرح یا پروژه مربوطه باید دارای ماهیت بنیادی، هم‌راستا با مرزهای دانش، منطبق با اولویت‌های ابلاغی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) و مورد تأیید دانشگاه باشد. دستاوردهای مورد انتظار این دوره، شامل انتشار مقاله در نشریات معتبر، تألیف یا ترجمه کتاب، ثبت اختراع تأییدشده، ارائه نظریه در چارچوب کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره (ویژه علوم انسانی و هنر)، یا ارائه اثر بدیع و ارزنده

هنری خواهد بود. همچنین، در این نوع دوره پسادکتری پژوهشگر می‌تواند در قالب تحقیقات کاربردی، در یک طرح فناورانه، نوآورانه یا کارآفرینانه که دارای قرارداد رسمی بین دانشگاه و صنعت یا جامعه است، فعالیت نماید. این فعالیت‌ها تحت نظارت عضو هیئت علمی میزبان در دانشگاه انجام می‌گیرد. دستاوردهای مورد انتظار شامل تولید محصول مشخص، حل یک مسئله یا رفع نیاز صنعت یا جامعه، ثبت اختراع داخلی یا بین‌المللی، تأسیس شرکت زایشی و کمک به توسعه نوآوری و دانایی‌محور در کشور خواهد بود. نحوه تعیین حقوق و مزایای پژوهشگران در تحقیقات بنیادی و کاربردی مورد حمایت صندوق عتف مطابق با ماده ۹ و جدول ۱ شیوه‌نامه خواهد بود.

۲- پسادکتری نوع ب

این نوع از دوره بر اساس تقاضای یکی از اعضای هیئت علمی دانشگاه برگزار می‌شود که دارای طرح پژوهش، فناورانه، نوآورانه و کارآفرینانه برون‌دانشگاهی با قرارداد معتبر بین دانشگاه و صنعت یا جامعه باشد. پژوهشگر در این دوره به‌منظور کمک به اجرای طرح مذکور انتخاب می‌شود.

ماده ۳- شرایط عمومی پژوهشگر

پژوهشگر متقاضی دوره پسادکتری باید واجد شرایط عمومی زیر باشد:

- ۱- دارا بودن مدرک دکترای تخصصی (Ph.D) از یکی از دانشگاه‌ها یا مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی یا یکی از دانشگاه‌های معتبر خارجی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
 - ۲- نداشتن منع قانونی برای اشتغال به‌عنوان پژوهشگر؛
 - ۳- اخذ پذیرش از یکی از اعضای هیئت علمی واجد شرایط دانشگاه شهرکرد؛
 - ۴- رعایت حداکثر فاصله زمانی پنج سال بین زمان فراغت از تحصیل در مقطع دکتری و آغاز دوره پسادکتری؛
- تبصره ۱:** برای افراد خاص که صلاحیت علمی ویژه آنها از طریق کارگروه احراز شده باشد. مثلاً زمان بیش از پنج سال بوده ولی طی این مدت پروژه پژوهشی شاخص یا دوره پسادکتری داشته باشند.
- ۵- دارا بودن صلاحیت‌های عمومی و نداشتن منع قانونی برای همکاری با دانشگاه، با تأیید کمیته انضباطی محل تحصیل در مقطع دکتری؛
 - ۶- انطباق رشته، گرایش تحصیلی و سوابق پژوهشی متقاضی با موضوع طرح پژوهشی پیشنهادی و زمینه تخصصی عضو هیئت علمی دانشگاه شهرکرد؛

برای دوره‌های پسادکتری با رویکرد تحقیقات بنیادی، دارا بودن یکی از شرایط زیر در زمان تقاضا الزامی است:

- دارا بودن سه مقاله علمی-پژوهشی نمایه‌شده در پایگاه ISC
- یا دو مقاله علمی-پژوهشی نمایه‌شده در پایگاه‌های Scopus یا Web of Science.
- یا ترکیبی از سه مقاله از دو پایگاه یادشده.

تبصره ۲: حداقل نیمی از مقالات باید در بازه زمانی سه سال منتهی به زمان درخواست باشد.

تبصره ۳: دوره پسادکتری تمام‌وقت بوده و پژوهشگر در طول دوره، مجاز به اشتغال هم‌زمان در هیچ نهاد یا سازمان دیگری (اعم از دولتی یا خصوصی) نیست.

تبصره ۴: انجام دوره پژوهشی پسادکتری در دانشگاه شهرکرد، هیچ‌گونه تعهدی برای این دانشگاه در خصوص استخدام یا ادامه همکاری با پژوهشگر ایجاد نمی‌نماید.

ماده ۴: شرایط اختصاصی پژوهشگر

۴-۱- پسادکتری نوع الف

شرایط این دوره بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط به معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان و بنیاد علم ایران، صندوق عتف و یا دیگر سازمان‌های پشتیبان از دوره‌های پسادکتری تعیین می‌شود.

۴-۲- پسادکتری نوع ب

احراز توانایی پژوهشگر توسط کارگروه با توجه به چاپ مقالات علمی- پژوهشی بین‌المللی و داخلی متناسب با موضوع طرح پژوهشی و یا مشارکت در اجرای طرح‌های کاربردی.
تبصره: دانش‌آموختگانی که به‌عنوان دانشجوی نمونه کشوری یا برگزیده جشنواره‌های معتبر داخلی یا بین‌المللی انتخاب شده‌اند، در اولویت پذیرش قرار می‌گیرند.

ماده ۵: شرایط استاد میزبان

۵-۱- پسادکتری نوع الف

بر اساس آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی از سوی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری، علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان یا سایر نهادهای پشتیبان دوره‌های پسادکتری تعیین می‌شود.

۵-۲- پسادکتری نوع ب

۱- استاد میزبان باید دارای مرتبه علمی حداقل استادیار با چهار سال سابقه خدمت و وضعیت استخدامی رسمی-آزمایشی باشد.

۲- استاد میزبان باید ترفیع سالانه خود را در ۳ سال منتهی به زمان درخواست دریافت کرده باشد.

۳- استاد میزبان در زمان ارائه تقاضا باید حداقل راهنمایی یک فارغ‌التحصیل دوره دکتری تخصصی را انجام داده باشد.

تبصره: در رشته‌های فاقد مقطع دکتری، مرتبه علمی استاد میزبان باید حداقل دانشجویی باشد.

۴- جذب و انعقاد قرارداد طرح پژوهشی برون‌دانشگاهی (با تایید مدیریت ارتباط با صنعت و جامعه دانشگاه) که مبلغ پیش‌بینی‌شده طرح مذکور با آنالیز و تعهد کتبی مجری کفاف هزینه‌های پرسنلی طرح مطابق با مفاد ماده ۹ این شیوه‌نامه بتواند حق‌الزحمه و هزینه‌های پژوهشگر را پوشش دهد.

ماده ۶: فرآیند اجرایی

۶-۱- پس از درخواست معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه ظرفیت پذیرش سالانه برای پژوهشگر پسادکتری نوع ج در پاییز هر سال در هیئت رئیسه دانشگاه تعیین و ابلاغ می‌شود.

۶-۲- فراخوان پذیرش پژوهشگر دوره‌های پسادکتری هر سال در بهمن‌ماه توسط حوزه معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه اعلام و از طریق وبگاه رسمی دانشگاه اطلاع‌رسانی می‌شود. مهلت دریافت درخواست متقاضیان تا پایان اردیبهشت‌ماه سال بعد ادامه خواهد داشت. گروه‌های آموزشی و دانشکده‌ها موظف‌اند برنامه‌ریزی‌های لازم را به‌گونه‌ای انجام دهند که فرآیند ارزیابی و پذیرش متقاضیان واجد شرایط، پیش از آغاز سال تحصیلی جدید نهایی شود.

۶-۳- با توجه به امکان جذب متقاضیان بین‌المللی در دوره‌های پسادکتری، اطلاع‌رسانی همزمان از طریق دفتر همکاری‌های علمی و بین‌المللی دانشگاه نیز انجام خواهد شد.

ماده ۷: مدارک لازم

۷-۱- طرح پیشنهادی تحقیق با جزئیات کامل

۷-۲- کارنامه علمی پژوهشگر شامل اطلاعاتی از جمله مشخصات فردی، مدارک تحصیلی، سوابق پژوهشی، فهرست انتشارات، فعالیت‌ها و مسئولیت‌های علمی و اجرایی وی می‌باشد.

۷-۳- نامه استاد میزبان، با تأیید گروه آموزشی و دانشکده مربوطه، باید حاوی بیان شفاف و مستدل دلایل انتخاب پژوهشگر مورد نظر باشد.

ماده ۸: مراحل درخواست و ثبت نام پژوهشگر

۸-۱- پسا دکتری نوع الف

این مراحل در چارچوب آیین‌نامه‌ها و ضوابط مربوطه در معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری، بنیاد علم ایران، بنیاد ملی نخبگان و سایر سازمان‌های مشابه انجام می‌گیرد.

۸-۲- پسا دکتری نوع ب

درخواست رسمی به همراه تصویر قرارداد طرح پژوهشی و کارنامه علمی کامل پژوهشگر، از سوی استاد میزبان به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه ارسال می‌شود.

ماده ۹- حمایت‌های مالی

۹-۱- طرح پسادکتری نوع الف

حقوق پژوهشگر در این نوع از دوره‌ها، مطابق با ضوابط و مقررات مربوط به معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور، بنیاد ملی نخبگان و سایر سازمان‌های مشابه تعیین و پرداخت می‌شود. نحوه تعیین حقوق و مزایای پژوهشگران در تحقیقات مورد حمایت صندوق عتف مطابق جدول زیر خواهد بود و سهم دانشگاه از محل پژوهانه فرد میزبان در قرارداد داخلی مشخص می‌شود.

تبصره: انجام اقداماتی که سازمان تامین‌کننده منابع مالی برای دوره پسادکتری پیش‌بینی کرده است، لازم‌الاجرا می‌باشد.

جدول ۱: سقف حمایت تحقیقات بنیادی و کاربردی مشترک با صندوق عتف

دوره پسادکتری	حوزه موضوعی	سقف حمایت پرداخت از سوی صندوق عتف (درصد)
تحقیقات بنیادی	علوم پایه، علوم انسانی و هنر	۹۰
	سایر حوزه‌های علمی	
تحقیقات کاربردی	همه حوزه‌ها	۸۰

حقوق و مزایای پژوهشگر پسادکتری معادل ۸۰ درصد حقوق و مزایای ماهانه استادیار پایه یک وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است که حداکثر سهم صندوق عتف برای انواع پسادکتری بر اساس جدول بالا و توسط کارگروه تعیین می‌شود و سهم دانشگاه از محل پژوهانه فرد میزبان در قرارداد داخلی مشخص می‌شود.

۹-۲- طرح پسادکتری نوع ب

میزان حقوق ماهانه دریافتی پژوهشگر در این نوع از دوره‌ها، براساس اعتبار طرح پس از کسر برداشتی خزانه از محل درآمد اختصاصی ناشی از طرح، بالاسری دانشگاه و هزینه‌های انجام طرح از جمله هزینه‌های آزمایشگاهی و سایر هزینه‌ها با توافق رسمی و کتبی بین استاد میزبان و پژوهشگر تعیین و به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه اعلام می‌گردد.

تبصره ۱: لازم است استاد میزبان در طرح پژوهشی مصوب، به میزان حداقل ۴۰ درصد حقوق استادیار پایه یک مؤسسه برای هر ماه از دوره پسادکتری به عنوان حق‌التحقیق برای پژوهشگر پسادکتری در نظر گرفته باشد.

تبصره ۲: در صورتی که پژوهشگر، به هر دلیل اجرای طرح پژوهشی را پیش از پایان دوره متوقف نماید، با تشخیص و نظر تأمین‌کننده منابع مالی طرح و استاد میزبان، موظف به جبران خسارات وارده خواهد بود.

ماده ۱۰: تعهدات پژوهشگر پسادکتری

پژوهشگر پذیرفته‌شده در دوره پسادکتری دانشگاه شهرکرد متعهد به رعایت موارد زیر است:

- ۱- تعهد رسمی مبنی بر نداشتن رابطه استخدامی با هیچ سازمان یا مؤسسه دیگر، اعم از دولتی یا خصوصی، در طول دوره پسادکتری
- ۲- رعایت دقیق تمامی ضوابط، آیین‌نامه‌ها، بخش‌نامه‌ها و مقررات دانشگاه شهرکرد
- ۳- حضور تمام‌وقت در دانشگاه جهت اجرای طرح پژوهشی مصوب تحت نظارت استاد میزبان
- ۴- تعهد به انتشار یا ثبت کلیه برون‌دادهای پژوهشی (اعم از مقالات، اختراعات، گزارش‌های علمی و...) با نام دانشگاه شهرکرد و مطابق با شیوه‌نامه‌های مربوطه

ماده ۱۱: نظارت بر عملکرد پژوهشگر و پیامدهای عدم انجام تعهدات

- ۱- استاد میزبان موظف است از طریق گروه آموزشی یا پژوهشی مربوطه، هر سه ماه یک‌بار گزارش عملکرد پژوهشگر و میزان رضایت خود از پیشرفت کار را به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه ارائه نماید.
- ۲- در صورت عدم اجرای کامل یا بخشی از تعهدات توسط پژوهشگر، اقدامات زیر توسط دانشگاه صورت خواهد گرفت:
 - الف) عدم صدور گواهی پایان دوره یا هرگونه گواهی دیگر مرتبط با دوره پسادکتری
 - ب) در صورت تشخیص قصور استاد میزبان در نظارت و هدایت پژوهشگر از سوی کارگروه، پذیرش پژوهشگر پسادکتری جدید توسط آن استاد به مدت دو سال ممنوع خواهد بود.
 - ج) در دوره پسادکتری نوع الف، انجام اقداماتی که دستگاه حامی پیش‌بینی کرده است نیز لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۲: مالکیت فکری و حقوق مادی و معنوی

تعیین مالکیت فکری و حقوق مادی و معنوی حاصل از فعالیت‌های علمی و پژوهشی انجام‌شده توسط پژوهشگر پسادکتری، بر اساس مفاد قرارداد منعقد شده بین طرفین و مطابق با آیین‌نامه مالکیت فکری دانشگاه شهرکرد انجام خواهد شد.

ماده ۱۳: نحوه رسیدگی به اختلافات

در صورت بروز هرگونه اختلاف احتمالی بین پژوهشگر و استاد میزبان، موضوع ابتدا باید از طریق مذاکره مستقیم میان طرفین و سپس با دخالت شورای گروه آموزشی / پژوهشی مربوطه بررسی و حل و فصل شود. در صورت عدم حصول نتیجه، موضوع به کارگروه ارجاع خواهد شد. تصمیم نهایی کارگروه، در صورت نیاز با مشورت دفتر حقوقی دانشگاه، برای طرفین لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۱۴: ابلاغ و اجرا

این شیوه‌نامه در ۱۴ ماده و ۱۲ تبصره تنظیم و در تاریخ مورخ ۱۴۰۴/۲/۱۰ در شورای پژوهش و فناوری دانشگاه تصویب و در تاریخ ۱۴۰۴/۴/۲۸ به تصویب هیات رئیسه دانشگاه رسید. این شیوه‌نامه از زمان تصویب جایگزین همه مصوبات و دستورالعمل‌های قبلی در این خصوص در دانشگاه شده و قابل اجرا می‌باشد.